גליון 219
לך לך
מרחשוון תשפ"א
שנה המישית

עלעלים

הרסת לנו את הערב!!!

הרב צבי נקר שליט"א

סיפר לי בעל המעשה: יש לי עסק גדול להדפסות וצריבות על גבי דיסקים. רבים משתמשים בשירותיי: בעלי שמחות, מנהלי תזמורות, מנהלי אולפנים, וכן אלו שרוצים מזכרות מבר מצוה, מסיבות, אירועי התרמות וכן אספות הספדים על צדיקים. באותו יום עליו נסוב סיפורנו היה עליי להכין שתי הזמנות א. למוסד גדול שערך דינר לתורמים. ב. למשפחה שביקשה שישים דיסקים של הספד על סבם, שרצו לחלק ביום השלושים עם נוסח מיוחד על גבי הדיסק. גמרתי להכין את ההזמנות, ובשעה ארבע אחה"צ שלחתי שליח לאולם עם חבילת הדיסקים לתורמים. כל דיסק הכיל שיר מיוחד ומרגש, שהוקלט על ידי נגן ידוע והוצג כמצגת מרכזית לבאי האירוע. עטיפת הדיסק הודפסה כחלק מהעיצוב הכללי המרהיב של שולחנות ערוכים ובארים, והונחה בקפדנות על כל צלחת לכל מוזמן.

שעה לאחר מכן הגיע נער לקחת את ההזמנה של דיסק ההספדים ל'שלושים' של הסב הצדיק. הכנו לו ערימת דיסקים בשקית גדולה, הוא שילם ואץ לדרכו. סיימנו עוד יום עבודה, נעלתי את העסק והלכתי לביתי. בשעת ערב מאוחרת אני מקבל טלפון קולני: "מה אתה חושב לך?! אין לך טיפת אחריות! הרסת לנו את הערב!". זה היה עורך הדינר. "מה קרה?", גישתי "האם הצבעים לא יצאו כמו שהזמנתם?". "צבעים, צבעים!", נשף הדובר בזעם, "חילקנו לתורמינו היקרים הספדים באידיש במקום השיר המרכזי של האירוע, שיר שרצינו שייחקק לתורמים בעצמות! בדיסק שחולק לתורמים לא נמצא השיר שביקשנו, שומעים שם הספדים על איזה רב... אני חושב על תורם שיוצא מן האירוע, מכניס את הדיסק שקיבל לטייפ של הרכב, ומה הוא ישמע שם?! אתה מבין את משמעות הדברים?! טעות כזו עושה רושם עלוב, חובבני. התדמית שלנו נפגמה ללא תקנה בגללך! מי יודע כמה תרומות נפסיד בשל הטעות שלך!".

כיסיתי את אוזני בשתי ידי. לא הייתי מסוגל לשמוע. איני מדבר על אובדן של לקוח טוב כמו המוסד הגדול שמספק לי עבודה רבה, אלא רק עצם המחשבה על הנזק הגדול שגרמתי עצרה את נשימתי. "אני אפצה אתכם", מלמלתי. "שום תגמול שתיתן לא יפצה על ריסוק התדמית!", הוא טרק את הטלפון, ואני נאנחתי עמוקות. עכשיו צריכים לברר מה קורה אצל משפחת המספידים. לא נצרכתי לטרוח. עד מהרה צלצל הנייד שלי שוב. הפעם היה על הקו אחד מבני משפחת הסב הנפטר. הוא היה הרבה יותר עדין, אך את הכאב בקולו אי אפשר היה שלא לשמוע: "טעות, טעות מצערת, אני יכול להבין, הכל משמים. הבן שלי שם לב לדבר לפני שחילקנו את הדיסקים. אנחנו נחזיר לכם אותם ואתם תדפיסו מחדש. תהיה בעיה עם חלוקת הדיסק, כי הרי חשבנו לחלק את הדיסק לכל בן משפחה באולם, אבל נצטרך לשלוח בדואר. אני מקוה שתעזרו לנו בהוצאות של המשלוח".

באותו לילה נדדה שנתי. האם העסק שהקמתי ביזע בשתי ידיים הולך להתפורר בשל טעות אנוש מצערת? אל תגזים, נזפתי בעצמי. יש מי שמנהל את העולם. זו שגיאה שקרתה, ואנחנו נפיק את הלקחים. אין לי ספק שאצליח לפצות את מנהל המוסדות אחרי שיירגע במקצת. ואם גרמתי נזק למוסדות תורה בשל טעות, ואלו הפסידו תרומות לטווח ארוך - הרי כתוב: "מגלגלים חובה על ידי חייב". לא מצאתי מנוח. מה שקרה ויקרה – הכל מאת ה', אמרתי לעצמי בנחישות. זהו נסיון באמונה. לא יותר. אין עוד מלבדו. במחשבות חיוביות אלו נרדמתי. את סופו המדהים של הסיפור לא הצלחתי להעלות על דעתי. רק בורא עולם מסוגל ליצור עלילה שכזו.

למחרת מתקשר אלי אותו אדם שנזף וצעק והדיר את שנתי. "לא תאמין מה קרה פה", הוא אמר כשהוא לא מצליח לכבוש את התפעלותו. "מה קרה?". "נס!". "האם התוכן של הדיסקים השתנה פתאום?".

"אתה חייב לשמוע. יש סייעתא דשמיא מיוחדת אפילו לטעויות שלך... היום בבוקר מצלצל אלינו אחד מהתורמים הכבדים, מיליונר כזה שלא האמנו שיגיע, כי הוא בקושי מגיע לדינרים, אבל אחד משלנו, חברה'מן, הצליח לסחוב אותו. יכולתי ממש לשמוע את ההתרגשות בקולו. "תגיד לי, מאיפה לכם ההספדים של הרב אוברמייסטר?', הוא שואל אותי. התחלתי להתנצל ולהסביר לו שזו הייתה טעות מצערת שאינה תלויה בנו, והדיסק המקורי יישלח לביתו בקרוב, אבל הוא קוטע אותי: 'לא, לא! אני מכיר אותו! הוא היה הרב שלי בגיל צעיר, המלמד שלי! הייתי יתום מאב, והוא היה כמו אבא, ההשפעה של דבריו מחלחלת בי עד היום. אם אני שומר מצוות - זה רק בזכותו. כבר שנים אין לי קשר אתו. לא ידעתי שהוא נפטר... לא יכולתי לישון הלילה...

העלון נתרם בעילום שם
להצלחת התורם ובני משפחתו
ברוחניות ובגשמיות

לעילוי נשמת
הרב אלטר אהרן יצחק
הרשקוביץ זצ"ל
י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלון לשבת
200 ₪ בלבד
בנק דיסקונט סניף 056
חשבון 61135
אסמכתא למייל:
Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, בני ברק,חדרה
פתח תקווה, רחובות, אשדוד,
מודיעין עילית ואחיסמך.

אמונה לא הופכת את הדברים לקלים, היא הופכת אותם לאפשריים.

הכול עמד לי מול העיניים. מאיפה קיבלתם את ההספדים עליו? אני אומר לך שכל מילה אמת. הם לא הגזימו; היושר שלו, התמימות, הענווה, הרצון לתת משלך לאחרים כמה שיותר, איפה יש אנשים כאלה היום?!'. וכך הוא משתפך ומשתפך עוד שעה ארוכה". מתברר שעוד אנשים לא ישנו בליל שימורים זה. "ואז הוא אומר לי", ממשיך בהתלהבות מנהל האירועים של המוסדות: "'אני רוצה לתרום לכם. אתם גרמתם לי להתרגשות גדולה. הדיסק שלכם הוא כמו צוואה מהרב שלי. יש לכם זכות!'. הוא הבטיח לשלוח שליח עם צ'ק, ותוך שעה קיבלנו תרומה בסדר גודל שלא חלמנו עליו... יותר מכל מה שחשבנו שנשיג בדינר הזה".

את חלקי בפאזל מילאתי בכך שסיפרתי את הסיפור לבן הרב כשבא ליטול את הדיסקים המתוקנים. עיניו מלאו דמעות. "זה כל כך מתאים לאבא", מלמל לעצמו "ואתה זכית, שהרי נאמר מגלגלים זכות על ידי זכאי!"...

כח התפילה

הגאון רבי צבי שרגא גרוסברד זצוק"ל

הבנתנו ומבטנו על התפילה היא שהתפילה נועדה בשביל לבקש ולהשיג צרכים ובקשות. אבל לאמיתו של דבר לא זו היא המטרה, כי הקב"ה יכול לספק את כל צרכינו גם בלי שיתפללו על זה.

התפילה בעיקרה נועדה לרומם את האדם המתפלל, ע"י התפילה האדם מתעלה ומתרומם ונהפך לאישיות אחרת, למהות של תפילה, כפי שהגמרא בתחילת בבא קמא [ג:] מכנה אדם בתואר 'מבעה' ע"ש לשון התפילה "אם תבעיון בעיו" [ישעי' כא,יב] כי על כן זה כוחה וסודה של תפילה שהיא מרוממת את האדם, זו היתה גם התביעה על נח שלא התפלל על בני דורו, כי היות שהתפילה בכוחה לרומם את האדם, הרי כוחה וסגולתה היא גם אם מתפללים על אחרים.
הגמרא בסוף פרק המדיר [כתובות עז:] מביאה מעשה ברבי יהושע בן לוי שנכנס לגן עדן ופגשו רבי שמעון בר יוחאי ושאלו: האם את בר ליואי והשיבו הן, אמר לו: אם כן אין אתה בר ליואי, היות שצדיק כמו בר ליואי צריך להגן על הדור שאפילו אות הקשת לא היתה צריכה להראות, משמע שדורו של יהושע בן לוי מצד עצמם לא היו דור של צדיקים שבזכות עצמם לא נראתה קשת ורק בגלל זכותו של רבי יהושע בן לוי לא היתה צריכה להראות הקשת. שהרי מצינו כדבר הזה בדורם של חזקיהו מלך יהודה ורבי שמעון בר יוחאי שלא נראתה הקשת בזמנם והדבר נבע בגללם שהם היו הצדיקים שהגנו על דורם, והנה חז"ל בבראשית רבה דרשו שכל הסיבה שבדורם של חזקיה ורשב"י לא נראתה הקשת זה לא רק בגללם אלא כל אותו הדור היו צדיקים, א"כ תמוהה טענתו של רשב"י על רבי יהושע בן לוי שהרי גם רשב"י עצמו לא הגן לבדו על בני דורו אלא הם עצמם כיון שהיו צדיקים הגנו על דורם.

לפי מה שהסברנו מהו כח התפילה הכל מובן, התפילה בכוחה לרומם את האדם והצדיק בכח תפילתו יכול לרומם את כל בני דורו, ולפי זה אפשר לומר שדורם של חזקיה ורשב"י לא היו צדיקים יותר מדורו של רבי יהושע בן לוי ומה שלא נראתה הקשת בימיהם זה היה בגלל שחזקיה ורשב"י רוממו ע"י תפילתם את כל בני דורם ולכן לא נראתה הקשת בימיהם.
ועל כן היה לרשב"י תביעה על רבי יהושע בן לוי מדוע הוא לא התפלל ובכך היה מרומם את כל הדור עמו ואז לא היתה נראית הקשת בימיו, זהו כח התפילה, כח שאם ישקיע בו את האדם את כל כולו, הוא יכול לרומם בו את כל בני דורו.

חיזוק יסודות האמונה

הגאון רבי אליעזר גינזבורג זצוק"ל

אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, הסבר הדברים הוא: שאנו מאמינים שהבורא יתברך ברא אותנו והוא משגיח עלינו, הוא עתיד לגאול אותנו לימות המשיח ומלכותו תהיה אז בגלוי ובכל הבריאה יכירו את מלכותו, ומשורש אמונה זו נובעת גם ההכרה בהנהגת היחוד וההשגחה היומיומית של הבורא יתברך שמו בכל רגע ורגע ובכל דבר ולו הקטן ביותר במהלך חייו של האדם.

והנה יסודות האמונה הינם שלושה, א. חידוש העולם. ב. השגחה. ג. תורה מן השמים. יסוד חידוש העולם - הוא העיקר הראשון בי"ג עיקרי האמונה, אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, זה יסוד ושורש כל האמונה שהבריאה היא מעשה הבורא בעבר והוא מקיימה כל הזמן בכל עת ובכל רגע וזה שורש כל האמונה ושאר כל הפרטים יוצאים מיסוד זה.

יסוד ההשגחה – שמאחר והוא ברא ובורא ומהווה את כל הבריאה הרי הוא מהווה בהשגחה, כלומר נותן קיום לכל נברא כפי מעשיו וכלשון הרמב"ן [בפרשת בא] שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרנו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם אלא אם יעשה את המצוות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו, הכל בגזירת עליון. כל הנעשה בבריאה עם האדם הוא שכר או עונש, לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו.

יסוד תורה מן השמים – מאחר שהנהגת הבורא יתברך עם כל איש ישראל היא על פי מעשיו, היינו שיש מעשים טובים אשר יש עבורם שכר וישנם מעשים שאינם ראויים אשר עבורם מגיע עונש, אם כך בהכרח שהבורא הוא זה שנתן תורה לעם ישראל ובה ציווה והודיעם מה המעשה הטוב אשר יגיע עבורו שכר ומה המעשה אשר עבורו יגיע עונש, ואף שהבורא יתברך אינו חסר כלום שהרי אין הטוב מוסיף לו ואין הרע גורע ממנו, עם כל זה נתן לנו תורה כדי לזכותנו לחיי עד.

שלושה יסודות אלו, הם הבסיס שעליו עומדת כל עבודת האדם, היינו ההכרה בבורא ובחובה לעובדו, ההכרה בחובה לעובדו מתחלקת לשניים, א. האמונה בהשגחה – שההנהגה בבריאה היא כפי עבודת האדם. ב. ההכרה שהבורא מצווה על האדם לקיים מצוות ושקיום מצוות אלו מזכה אותו בשכר נצחי ושכל תכלית הבריאה הוא כדי לזכות לעולם הגמול.

העלון ניתן להורדה ב: דרשו, אידישע ווינקעל,
תורת יוסף, עולם העלונים, לדעת

אמונה לא הופכת את הדברים לקלים, היא הופכת אותם לאפשריים.

זה לא משנה מה אנשים אומרים, אם אתה לא מקנא

אמונה או ידיעה

הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצוק"ל

"והאמין בה' ויחשבה לו לצדקה [טו,ו] מאז ומתמיד הייתי מתפלא למה מכנים את המצוה הזו 'אמונה', הרי בפשוטו של ענין זהו מהמושכלות הראשונות שהרי אי אפשר לעולם בלא מנהיג וגם מבשרי אחזה אלוק והחכמה הנפלאה שבכל יצור קטן אין להעריך וכל שכן החכמה הגדולה שביצירת האדם, ואיך אפשר שכל זה יהיה ללא מנהיג ועל זה הרמב"ם כותב זה נקרא ידיעת האלוקים שנאמר "וידעת היום... כי ה' הוא האלוקים, ואם כן מדוע זה נקרא אמונה?!

ושאלתי דבר זה למרן הגאון הגדול רבי יצחק זאב סולובייצ'יק זצק"ל ואמר לי שגם לו זה היה קשה ולכן שאלת את אביו הגר"ח זצק"ל ואמר לי שוודאי עד כמה ששכל האדם מגיע, זה מושכל ראשון וזו אינה אמונה אלא הידיעה, אבל חיוב האמונה מתחיל ממקום שהסתיים שכלו של האדם. והסביר הענין לעצמו: שכיון ששכל האדם מוגבל בזמן ובמקום ומה שלמעלה מן המקום והזמן כבר אין לו מושג, ועצמותו של הקב"ה הוא למעלה מן הזמן והמקום שאין שם גם מקום לשכלו של האדם, ורק אז חלה עליו חובת האמונה.

נטיעה והשרשה

הגאון רבי זלמן רוטברג זצוק"ל

מיסודות הבריאה שכל מהלכיה מושתתים על יסודות של נטיעה והשרשה והיינו שכל הענינים הנעשים בעולם הם ע"י שיסודם הושרש במקום הראוי לו ועל ידי זה שייכת צמיחה והתפתחות, כן אנו רואים בפרט בענייני הצומח שכל התפתחות הצמח היא ע"י השרשה מושלמת באדמה בה הצמח נטוע, אולם כל עוד לא נשרש הצמח כרוי לא שייכת צמיחה, עוד ידוע שהמקום הטוב ביותר לנטוע צמחים, זה רק באדמה נקיה ללא גופים זרים וככל שהאדמה נקיה, היא מסוגלת יותר לקבל את השרשת הצמחים.

וכשם שבגשמיות הכל תלוי בהשרשה, כך הדבר הוא גם ברוחניות, וכמו בגשמיות כך גם ברוחניות כדי להכיל את הרוחניות בצורה הטובה ביותר צריך שטח נקי, וזהו יסוד ומהות בריאתו של האדם "ויצר ה' את האדם עפר מן האדמה", שורש נשמתו ויסודו מגיע מהעפר, וככל שהאדם או העפר יותר נקי, הצמח גדל טוב יותר.

לעומת זאת, אומות העולם יסודם ושורשם הוא מהשמש [כפי שדיברנו על כך בעבר] ומכיון שלשמש יש עוד איזה חומר מלבד חומר נקי, משום היא אינה מוכנה לקיבול באופן מוחלט ולכן הנטיעה שבאה מיסוד השמש לא תצלח, לא כן כלל ישראל שנפח בהם הבורא נשמה טהורה ללא סיגים. אולי זה גם הפירוש של "ואתה משמרה בקירבי", שהבורא משמרה שלא יכנסו בה מקלקלים ומפריעים לנקיות וטהרת הנשמה שאם יחדור איזה דבר נוסף לטהרת הנשמה שוב לא תהא הנשמה ראויה להשרשת הענייניים הרוחניים.

היוצא לנו מן הדברים: יסוד ותכלית הבריאה הוא האדם שהקב"ה בכבודו ובעצמו טיפל בו בבריאתו ועם כל זה שהוא יציר כפיו של הבורא, והשלמת תכלית יצירת האדם היא קיום התורה, השלמת תכלית זו באה רק מכח נטיעה והשרשה שבאים מהאדמה בלבד.

ברית מיוחדת | קשר מיוחד

הגאון רבי לייב נתן מינצברג זצוק"ל

כבר בראשית בחירתו של הקב"ה באברהם אבינו הבטיחו אשר יהיה לגוי גדול, ועל הארץ שתינתן לזרעו. ולאחר מכן גם כרת עמו ברית על כל ההבטחות הללו בברית בין הבתרים. כמו שכתוב - ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמר, לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת (טו,יח). ולכאורה באותו שלב כבר הושלמה הברית וההבטחה לאברהם אבינו.

אולם אחרי עבור הרבה שנים, שוב מתגלה הקב"ה לאברהם ופונה אליו לכרות עוד ברית, ברית המילה - ויהי אברם בן תשעים שנה ותשע שנים, ויראה ה' אל אברם ויאמר אליו אני איל שדיי התהלך לפני והיה תמים. ואתנה בריתי ביני ובינך וארבה אותך במאד מאד. ויפול אברם על פניו וידבר אתו אלוקים לאמר. אני הנה בראתי אותך והיית לאב המון גוים וגו' והפרתי אותך במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך יצאו. והקימותי את בראתי ביני ובינך ובין זרעך אחריך לדורותם לברית עולם להיות לך לאלוקים ולזרעך אחריך. ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגוריך את כל ארץ כנען לאחוזת עולם והייתי להם לאלוקים וגו' זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריך המול לכם כל זכר (יז,א).

בפרשה זו מבטיח הקב"ה לאברהם על אותם הענינים שכבר הובטח לו, שיהיה ממנו עם גדול וחשוב, וינתן להם ארץ כנען לאחוזה, ואינו מתייחס כלל לכל מה שכבר הובטח לפני כן, אלא כאילו כאן מתחיל הכל מחדש. והדבר צריך ביאור לשם מה חזרה וניתנה אותה ההבטחה פעם נוספת, ומשום מה חזר לכרות ברית עוד פעם, ומה הטעם להבדלי הסגנון והשינויים בין שני הבריתות. ונראה לבאר על פי מה שכבר נתבאר כמה פעמים (עיין במאמר הקודם), שעם ישראל אשר יסודו באברהם אבינו, יש במהות יעודו שני עניינים. ושני הבריתות באו לקבוע את שני התפקידים הללו במציאותו של העם.

א. הם נציגי העולם לעבוד את ה' בשם העולם, דהיינו שבהיות ה' ית"ש הבורא והמנהיג של העולם, חלה חובה על העולם כולו לכבדו ולעבדו כראוי בעבור היותו ריבונו ומלכו של עולם, אלא שבחר ה' בעם ישראל שהם יהיו אלו שיתעסקו בכבודו, והם יהיו ממלכת הכהנים לפני מלך מלכי המלכים אשר תפקידם להיות עוסקים בעבודתו, משרתי ה' לשרתו ולכבד את שמו, ונבחר עם ישראל לתפקיד חשוב זה בהיותם העם הנכבד ובעל המעלה ביחוסו ותכונותיו. ומכיון שעם ישראל שהם חלק מבני העולם עובדים את ה' בתור אנשי העולם, מתקיימת בזה חובת האנושות לעבדו יתברך. ומצד יעוד ומטרה זו באה עבודת ה' של עם ישראל, בתורת מייצגי העולם. ובשל היותם נבחרים לתפקיד זה, ניתן להם התורה והמצוות לקדשם ולרוממם כי נאה לקדוש פאר מקדושים, ובגין זה גם ה' מיטיב עמהם באופן מיוחד.

ב. אכן ישנו עניין נוסף, שעם ישראל מצד עצמם נשאו חן בעיני ה', עד שהוא רואה אותם כמקורביו, בחינת בני משפחת המלך - 'בנים אתם לה'

אמונה לא הופכת את הדברים לקלים, היא הופכת אותם לאפשריים.

זה לא משנה מה אנחנו עושים, אנחנו לא יכולים לשנות את הדברים

אלוקיכם'. ועל כן יש לו אליהם יחס מיוחד, ומיטיב להם ברוב שפע ברכה ומשגיח עליהם, ומצד זה הטיל עליהם את הזכות והחוב לקבל את התורה הקדושה, והם חייבים לפניו עבודה בדרגה מיוחדת, משום שהוא מלך ישראל. וכל היחס בינו לבינם הוא מצד זה, בלי קשר לחיובם של כל בני העולם כלפי השי"ת. וכשם שכל מלך יש לו עם ויש לו משפחה שיחסו עם המשפחה ויחסם אליו אינה נובעת ואינה קשורה למלכותו על העם, כך מלכותא דרקיעא כעין מלכותא דארעא, וכביכול הקב"ה מלכותו היא על כל העולם וגם יש לו עם מיוחד בחינת משפחה.

ובלשונות הכתובים וחז"ל אנו מוצאים מקורות לשני הגישות. ואין הדברים סותרים, אלא בעבודת עם ישראל בתורה ומצוות מתקיימים שני הדברים במקביל. והנה כל העניין שבתחילת פרשת לך-לך, 'לך לך מארצך - - אל הארץ אשר אראך' , 'ואעשך לגוי גדול' ו'לזרעך אתן את הארץ', עד לברית בין הבתרים, הם בגין עבודת ה' הבאה מצד העולם כולו, שניתן לאברהם התפקיד והיעוד לעמוד לפני ה' ולעבדו כמייצג את אנשי העולם, מצד חובת עבודת ה' שחלה על כל בני העולם בעבור היותו ית"ש הבורא והמלך.

ואמנם אברהם עסק בעבודה זו גם לפני כן, וכדאיתא בחז"ל - אמר רבי יצחק משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת, אמר, תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה אמר לו אני הוא בעל הבירה, כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר, תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם (בר"ר לט,א).

וכן כתוב 'ואת הנפש אשר עשו בחרן' (יב,ה) וברש"י - 'שהכניסן תחת כנפי השכינה אברהם מגייר את האנשים, ושרה מגיירת הנשים, ומעלה עליהם הכתוב כאלו עשאום'. ובגמרא - אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם לא היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא אדון, עד שבא אברהם וקראו אדון (ברכות ז:). אלא שהקב"ה התגלה אליו ונתן לו עניין זה כתפקיד, לכבד את הקב"ה לרגל היותו הבורא והמנהיג. ואכן כל עבודת אאע"ה היתה מאז לקרוא בשם ה' ולהפיץ את ידיעת ה' בתורת אלוקי העולם 'ויקרא שם בשם ה' איל עולם' (כא,לג).

וכן כאשר הזכיר את שם ה' בשבועתו השתמש בתוארים אלו כבורא העולם 'א-ל עליון קונה שמים וארץ' (יד,כב). ונתן מעשר למלכי צדק שהיה כהן לא-ל עליון, כלומר שהיה כהן בשם אומות העולם. ואיתא בחז"ל שבאותו מעמד ניטלה הכהונה משם וניתנה לאברהם אבינו - מיד נתנה לאברהם שנאמר נאם ה' לאדני שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך, ובתריה כתיב נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק (נדרים לב:). הרי מבואר שאברהם היה כהן גדול מצד הכהונה שהיתה בידו של שם, שהיא כהונה לרגל חובת עבודת ה' של העולם כולו. וכן אמרו לו בני חת 'נשיא אלוקים אתה בתוכנו', כלומר שהופיע בין הגויים בתור 'נשיא אלוקים'. וכל זה הוא מצד הברית הראשונה, שעבד אברהם את ה' בתורת אלוקי העולם.

האמונה

תודה רבה!

למנויי העלון בתפוצת ה'מייל'
על תרומת העלון לשבתות
פרשת לך לך, פרשת וירא פרשת חיי שרה,
פרשת שלח, פרשת שופטים
תזכו לשפע ברכה והצלחה בכל העניינים
ברוחניות ובגשמיות, אמן כן יהי רצון!

ניתן לתרום לשבועות הבאים
בחשבון 61135, בנק דיסקונט, סניף 56
ניתן לתרום גם ב'ביט'.
לפרטים: 05832.90739
shuly3910@gmail.com

אולם לאחר זמן רב שהיה אברהם בתפקיד זה, וראה אותו הקב"ה נאמן לפניו, נעשה יותר קרוב להשי"ת ונעשה חביב לפני הקב"ה עד שראה אותו כידיד, ואז נכנס עמו בברית אהבה וכרת אתו ברית ידידות, ונתחדשה כאן מדריגה וקשר מיוחד, ומני אז נהיה מצב נשגב של קירבת כנסת ישראל להקב"ה, ומעתה חלה חובת עבודה שונה לגמרי לרגל היחס המחודש. כל המעלות הנשגבות שגילו לנו הנביאים וחז"ל על הדרגות המופלאות של עם ישראל בחינת 'בן' ובחינת 'רעיה', אשר הוד יפעתם מפורט במגילת 'שיר השירים', יסודם בברית המיוחדת של ברית מילה שנעשו קרובים ודבקים אל ה'. עבודה זו שאנו חייבים להקב"ה בתורת הקרובים אליו שהוא אלוקינו המיוחד לנו, חלה אז בעת שבחר הקב"ה באברהם בברית המילה שאז נאמר לו - 'והקימותי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריך לדורותם לברית עולם להיות לך לאלוקים ולזרעך אחריך' (יז,ז).

האם מותר לצפות לנס?

הגאון רבי חיים רבי שליט"א

נשאלתי האם נכון הדבר לצפות שיעשו לו נס משמים? והתשובה היא: מצאנו בתורה (שמות ב, ד) גבי מרים הנביאה שכתוב בה: "ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו", הרי שהמתינה להצלתו למרות שבתיבה אין אוויר, ואין סיכוי שיזדמן יהודי וירצה להסתכן בהצלתו נגד גזירת פרעה הרשע, ועוד שהרי אם יזדמן שם מצרי, בוודאי שהוא ישמח לקיים גזירת מלכו. ועם כל זה, מרים, בתוקף אמונתה החזקה, מחכה לראות נס, "לדעה מה יעשה לו", מה יהיה עם משה. ובגמרא (סוטה ט:) מבואר שחיכתה שעה אחת, ולבסוף ראתה את הנס על ידי בתיה בת פרעה. וכמה זה מחזק שאין להתייאש, וכאשר רואים שאין ברירה, יש להתפלל ולצפות לנס, ישתבח שמו. ומרומז בגמרא (ברכות י.) אפילו חרב חדה וכו' אל ימנע עצמו מן הרחמים. וידוע מה שמובא בירושלמי (סוף ברכות פ"ט ה"א) על חזקיה המלך שהחרב היתה מונחת כבר על צוארו, ועם כל זה ניצול.

ומסופר על האדמו"ר מזוט'שקא זיע"א שהיה בשואה, וכבר היה החבל סביב גרונו, והגרמנים הארורים יש"ו היה מנהגם לספור לאחור מעשר ומטה, ובהגיעם לאפס היו מפילים הכיסא מתחתיו. ומי יאמין שאדם שהתחילו לספור לו לאחור יחיה?! אבל "אלוקים חשבה לטובה" (בראשית נ, כ), וכשהגיעו בספירתם לקראת הסוף, היה ריב בין שניהם על הספירה האמיתית אם היא 'חמש' או 'שש', והאדמו"ר ניצל את ההזדמנות והתיר את החבל וברח והגיע לארץ הקודש, פלא פלאים.

כדאי מאד לתרגל בעצמו תרגילי אמונה כי צריך לדעת שהאמונה שהכל משמים זו הלכה פשוטה שכל יהודי חייב לקיימה, ואינה מידת חסידות בלבד ומחדיר בעצמו את האמונה הפשוטה וחי על פיה זוכה לדבקות וקירבת ה' יתברך.

אמונה לא הופכת את הדברים לקלים, היא הופכת אותם לאפשריים.

אם אתה מאמין שאי אפשר, אתה לא תגיע לכלום.